

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **I.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. F., advokátom so sídlom v B., proti odporkyni **S., a.s.** so sídlom v B., IČO: X., za účasti vedľajšej účastníčky na strane odporkyne S., so sídlom v B., za ktorú koná A., a.s., so sídlom v B., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 8 C 354/2008, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. júna 2009 sp. zn. 16 Co 158/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 21. apríla 2009 č.k. 8 C 354/2009-645 zamietol návrh navrhovateľky, aby so zreteľom na jej zlý zdravotný stav bolo súdne konanie prerušené. Uviedol, že s prípadným prerušením tohto konania by bolo spojené predĺženie času od úrazu navrhovateľky (pred cca 16 rokov) do právoplatného rozhodnutia o jej návrhu na náhradu škody, sťažila by sa dôkazná situácia v konaní; odkladanie rozhodnutia nie je v záujme žiadneho z účastníkov konania.

Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 3. júna 2009 sp. zn. 16 Co 158/2009 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení poukázal na dôvody, pre ktoré súd prvého stupňa nevyhovel návrhu na prerušenie konania a stotožnil sa s jeho názorom, že v danom prípade nie sú dôvody na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. a/ O.s.p. I keď je poškodenie zdravia navrhovateľky trvalejšej povahy, treba mať na zreteli, že navrhovateľka je zastúpená advokátom a ten je oprávnený za ňu v celom rozsahu konať. Súdne konanie prebieha neprimerane dlho (13 rokov) a účastníci na oboch procesných

stranách majú právo na prejednanie veci v primeranej lehote bez zbytočných priet'ahov (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zdôraznila, že návrh na prerušenie konania odôvodnila zlým zdravotným stavom, ktorý jej nedovoľuje zúčastňovať sa súdnych pojednávaní. I keď ju v konaní zastupuje advokát, zostáva naďalej jej právom, aby sa vec prejedнала v jej prítomnosti. Jej účasť na konaní nemôže byť nahradená advokátom už aj len z toho dôvodu, že sama vie najlepšie, ktorá z okolností týkajúcich sa jej zdravotného stavu môže ovplyvniť odborné (lekárske) závery. Odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k možným priet'ahom v konaní je v rozpore s jej právom zúčastňovať sa konania a tiež právom prispieť k čo najpodrobnejšiemu objasneniu veci. Pokiaľ by súd konanie neprerušil, nemohla by sa zúčastňovať konania z dôvodov objektívnej povahy. Zdôraznila, že (zdravotnú) prekážku trvalej povahy v zmysle § 109 ods. 2 písm. a/ O.s.p. označila a dostatočne preukázala. Súdny ale rozhodli bez toho, aby sa ňou zaoberali a posúdili relevantnosť ňou uvádzaných dôvodov. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie inými skutočnosťami (záujmom ukončiť konanie bez priet'ahov). Rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov sú vadné a procesným postupom súdov jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odporkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Vedľ'ajšia účastníčka konania na strane odporkyne navrhla nedôvodné dovolanie zamietnuť. Vo vyjadrení k nemu uviedla, že pokiaľ navrhovateľka nie je schopná zúčastniť sa konania, má dostatok iných právnych možností ako zabezpečiť ochranu svojich práv a oprávnených záujmov v súdnom konaní aj bez toho, aby bránila prejednaniu veci. Procesné oprávnenia (právo na súdnu ochranu, spravodlivý proces a prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov) má v predmetnom konaní aj odporkyňa. Pokiaľ by bolo vyhovené návrhu navrhovateľky na prerušenie konania, bolo by sťažené dosiahnutie účelu občianskeho súdneho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento

opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť. Bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Pri skúmaní prípustnosti dovolania v prejednávanej veci vychádzal dovolací súd z toho, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa §109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie navrhovateľky smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zamietajúce návrh na prerušenie konania; takéto rozhodnutie odvolacieho súdu nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení, proti ktorým je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to dovolanie navrhovateľky nie je v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné. Jeho prípustnosť by prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala

možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. navrhovateľka nenamietala a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv a právom chránených záujmov priznaných mu ako účastníkovi občianskeho súdneho konania.

Podľa navrhovateľky spočíva ňou vytýkaná procesná vada v tom, že súdy nevyhoveli jej návrhu na prerušenie konania z dôvodu jej zlého zdravotného stavu, ktorý jej dlhodobo neumožňuje zúčastňovať sa súdneho konania (§ 109 ods. 2 písm. a/ O.s.p.).

Ustanovenie § 109 ods. 1 O.s.p. uvádza prípady (procesné situácie), v ktorých súd z dôvodu určitej prekážky musí rozhodnutím prerušiť občianske súdne konanie. Na rozdiel od toho § 109 ods. 2 O.s.p. uvádza prípady (procesné situácie), v ktorých súd so zreteľom na určitú prekážku môže občianske súdne konanie prerušiť; v týchto prípadoch je prerušenie konania len na úvahe súdu a je upravené iba ako procesná možnosť súdu, nie však jeho povinnosť. Podľa § 109 ods. 2 písm. a/ O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak sa účastník nemôže konania zúčastniť pre prekážku trvalejšej povahy alebo preto, že jeho pobyt nie je známy.

Pokiaľ je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa Občianskeho súdneho poriadku; ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (viď § 110 ods. 1 O.s.p.). Procesným následkom nevyhovenia návrhu, ktorým sa účastník domáha prerušenia konania podľa § 109 ods. 2 písm. a/ O.s.p. je, že súd koná vo veci ďalej a vykonáva úkony smerujúce k prejednaniu a rozhodnutiu vo veci samej. Rozhodnutím súdu o nevyhovení návrhu na prerušenie konania podľa tohto ustanovenia sa ale bez ďalšieho účastník konania, návrhu ktorého nebolo vyhovené, nevylučuje z realizácie jeho procesných

práv. Všetky procesné práva mu totiž zostávajú zachované a z hľadiska procesného mu v plnom rozsahu zostáva zachovaná možnosť ich realizácie. Zamietnutím takéhoto návrhu nedochádza ani k porušeniu práva na prejednanie veci v jeho prítomnosti. Na zamedzenie negatívnych dôsledkov skutočnosti, že na strane účastníka sa vyskytujú závažné (napríklad zdravotné alebo pracovné) dôvody trvalejšej povahy sťažujúce faktický výkon jeho procesných práv, slúži zastúpenie takéhoto účastníka advokátom (viď § 25 ods. 1 O.s.p. a § 30 O.s.p.).

Navrhovateľka je v predmetnom konaní zastúpená právnym zástupcom ustanoveným súdom z radov advokátov. Jej zastúpením týmto zástupcom je zabezpečená realizácia jej procesných oprávnení aj pri tých úkonoch súdu, na ktorých sa v budúcnosti zo zdravotných dôvodov prípadne nebude môcť osobne zúčastňovať. Dovolací súd pripomína, že plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť (§ 25 ods. 1 veta druhá O.s.p.), ak bol za zástupcu ustanovený advokát, má rovnaké postavenie ako advokát, ktorému účastník udelil plnomocenstvo (§ 31 ods. 2 O.s.p.) a advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje (§ 25 ods. 2 O.s.p.).

Pokiaľ navrhovateľka tvrdí, že sudy nezistili dostatočne skutkový stav (nezaoberali sa jej zlým zdravotným stavom ako prekážkou brániacou v účasti na pojednávaní), nevykonali ňou navrhnuté dôkazy na preukázanie dôvodu prerušenia konania a že napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení, treba uviesť, že okolnosťami tvrdenými navrhovateľkou nemohlo dôjsť k procesnej vade konania v zmysle § 237 O.s.p., lebo vadu tejto povahy nezakladá skutočnosť, že sudy prípadne rozhodli na základe neúplných skutkových zistení alebo že rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že navrhovateľka neopodstatnene namieta, že v konaní jej postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Keďže v danom prípade dovolanie navrhovateľky nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a nevyšla najavo procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie navrhovateľky nie je procesne prípustné. Vzhľadom na to jej dovolanie odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/

O.s.p.), pričom sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej odporkyňi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľke, ktorá v dovolacom konaní úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd odporkyňi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. septembra 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková